

”Synd å måtte dømme slike gutter”

Oslo 16.03.07

... er en av flere uttalelser som noen lagrettemedlemmer uttrykker i Riksadvokatens undersøkelse, som ble avgitt 15. mars, av kvaliteten på påtalevedtak i voldtektssaker som har endt med frifinnelse m.v. De voldtatte kvinnene ble derimot møtt av en jury der flere fordømmer kvinnens adferd og livsførsel, og bruker dette mot de for å frikjenne noen av de tiltalte voldtektsforbryterne. Vi kan ikke i en rettsstat akseptere at slike moralske holdninger får spille en rolle i jurymedlemmenes bevisvurdering. Dette svekker rettsvernet til de kvinnene som har vært utsatt for en svært grov kriminell handling.

En jury består av kvinner og menn, unge og godt voksne. Alle har de iboende holdninger og mentale forestillinger om kjønnsroller ut fra den tidsepoke de har levd i og rollene de er sosialisert inn i. Når rapporten viser at flere jurymedlemmer vektlegger holdninger som kvinners adferd og handlemåte i forkant av voldtekten, viser dette hvor dypt forankret kjønnsrollemønsteret er i vårt samfunn, og hvor kort vi er kommet i spørsmålet om likestilling.

Voldtektsforbrytelsen er en alvorlig krenkelse av ens personlige integritet, dvs. frihet og mulighet til å avvise tilnærmelser av seksuell karakter og til selv å bestemme over egen seksualitet. Samtidig er det meget viktig for den utsatte i rehabiliteringsfasen å få plassert ansvar og skyld der det hører hjemme; hos overgriperen.

Å anmelde en voldtekt krever mot, og krisesentrene har erfart at terskelen for å anmelde overgrep er svært høy. Rettssaken er en stor påkjønning, og kvinner gjenopplever overgrepet og flere føler rettsprosessen som ydmykende. Når voldtektsmannen frikjennes, opplever kvinner dette som et stort svik fra samfunnet. Dette har ført til at mange kvinner ikke har tillit til rettsapparatet.

Vi har de siste årene opplevd forbedringer rundt politiet og påtalemyndighetens holdninger, kompetanse og organisering til mishandlede kvinner, mens voldtatte har ikke fått samme prioritet. Rapporten fra arbeidsgruppen dokumenterer klart dette.

For at voldtatte skal få en reel rettsbeskyttelse ble det foreslått: opprettelse av flere voldtektsmottak, bedre koordinering og organisering med spisskompetanse i sedelighetssaker i hvert politidistrikt, mer bruk av videoopptak, en håndbok med beskrivelse av alle etterforskningstiltak, kompetanseheving for politijurister og statsadvokater mm.

Vi er takknemmelig for engasjementet hos Riksadvokaten som gav arbeidsgruppens forslag full støtte i alle tiltak, råd og anbefalinger.

Nå ser vi bare fram til at dette blir gjennomført og iverksatt i det praktiske liv

For mer informasjon: Daglig leder Tove Smaadahl, tlf. 90 57 91 18